

Θέμα: Προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών στις υπηρεσίες υγείας

1. Η οργάνωση ενός ιδιαίτερου συστήματος προστασίας των δικαιωμάτων όσων πολιτών καταφεύγουν στις υπηρεσίες υγείας αποτελεί βασική πτυχή μιας σύγχρονης πολιτικής υγείας και πρόνοιας. Το σύστημα αυτό πρέπει να καλύπτει τόσο τις περιπτώσεις των ασθενών που νοσηλεύονται για μακρό ή περιορισμένο διάστημα στα νοσοκομεία, όσο και τις περιπτώσεις των πολιτών που προσφεύγουν περιστασιακά σε πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας.

2. Βασικοί άξονες των εν λόγω δικαιωμάτων είναι αφενός η ισότητα των πολιτών κατά την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και αφετέρου η προστασία τους από αυθαίρετες ενέργειες ή παραλείψεις όσων απασχολούνται στην περιοχή της υγείας. Τα δικαιώματα αυτά κατοχυρώνονται ήδη στην ισχύουσα νομοθεσία (ν. 1397/1983, ν. 2071/1992). Σ' αυτά πρόκειται να περιληφθούν και νέα δικαιώματα από την περιοχή της βιοηθικής, σύμφωνα με τα πορίσματα της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Δεοντολογίας. Σε διεθνές επίπεδο, τέλος, η Παγκόσμια Ιατρική Ένωση υιοθέτησε πρόσφατα αναλυτικό κατάλογο "δικαιωμάτων του ασθενούς" (Διακήρυξη της Ινδονησίας, 1995).

3. Το σύστημα προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών στις υπηρεσίες υγείας πρέπει να προβλέπει κατάλληλους μηχανισμούς υποδοχής παραπόνων και άμεσου ελέγχου, με σκοπό την ταχεία αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν. Ευπρόσδεκτη είναι γι' αυτό η σύσταση ειδικών επιτροπών στις ίδιες τις υπηρεσίες και κατά προτεραιότητα στα νοσοκομεία και ψυχιατρεία που αναλαμβάνουν, κατά κανόνα, την μη περιστασιακή περίθαλψη ασθενών.

4. Η "δευτεροβάθμια" εξέταση των παραπόνων συναρτάται πάντως με την ανεξαρτησία του οργάνου, στο οποίο ανήκει η σχετική αρμοδιότητα. Ο θεσμός του "Συνηγόρου του Πολίτη" προορίζεται να αντιμετωπίσει επαρκώς αυτήν την ανάγκη. Η σύσταση ανάλογων οργάνων ελέγχου στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας παρουσιάζεται γι' αυτό "πολυτελής", αφού ο ενδιαφερόμενος θα έχει προοπτικά τη δυνατότητα προσφυγής στον Συνήγορο του Πολίτη. Εκτός αυτού, μπορεί να αξιοποιήσει και όλες τις προβλεπόμενες δυνατότητες ενδοδιοικητικού ελέγχου, και ιδίως τη δυνατότητα ιεραρχικής προσφυγής.